

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De lamiis et phitonicis mulieribus

Molitoris, Ulrich

[Reutlingen], nicht vor 10. Jan. 1489

De nocumentis et morbis boibo et infantibo illatis

[urn:nbn:de:bsz:31-296690](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-296690)

et prodigia fecisset. nihilominus malefici talia similiter effe-
cerunt. qui incantationibus suis aquas in sanguinem verte-
runt. et ranas super terram produxerunt. **E**cce igitur ex sacra scri-
ptura veteris testamenti clarere. quod malefici adiutorio de-
monum aquas turbant. quia eas in sanguinem verterunt
et agros prediaque ranis considerunt. **I**tem libro primo Job.
capi. p. legitur. quod dyabolo procurante. ventus vehemens irruit a
regione deserti. et concussit quatuor angulos domus. quod cor-
ruens oppressit liberos Job et mortui sunt. ecce quod dyabolus
procurante sua aerem provocavit. puerosque oppressit. dicit etiam eodem
libro dyabolus fulmina ignis provocasse: **D**icit enim textus
Ignis dei cecidit de celo. et traxit oves puerosque consump-
sit. **I**tem Job. in apocalypsa. ca. vij. ait. **P**ost hec vidi angelos stan-
tes super quatuor angulos terre. tenentes quatuor ventos
terre. ne flaret super terram. neque mare. neque in vllam arborem: et vi-
di alterum angelum ascendente ab ortu solis habentem signum dei
vini. et clamavit voce magna. quatuor angelis quibus datum est
nocere terre et mari dicens. nolite nocere terre neque mari. neque
arboribus quousque signem? seruos dei in frontibus. **S**ig-
mundus **D**octor qui sunt illi quatuor angeli quibus Jobes ait
esse datum ut possint nocere terre. **U**lricus **S**unt dyabo-
li **S**igmundus **A**ppellatur dyabolus angelus **U**-
lricus **I**ta nam dyabolus ibidem et etiam alibi sepius angelus dicitur. quod
etiam missus a deo. ut ibi dicit glossa ordinaria **S**igmundus
forte Jobes hec in spiritu vidit. dicit nobis sue visionis
exemplum. **C**unradus dignissime princeps non opus est ex-
emplis. dum res ante oculos facta existit. ut audisti a malefi-
cis contra pharaone. et a gestis Job. **S**ic igitur hec facta fore leguntur.
igitur etiam fieri posse. quod dubitatur. **U**lricus de illo
passu in fine ex post clarius loquamur

De nocentis et morbis
hominibus et infantibus illatis

a iij

Sigmundus Quia de corruptione et turbatione elementorum nobis sermo est. non incomperenter querere dum duximus Si. etiam hominibus et maxime infantibus morbos inferre. et ad iuratio demonum eisdem nocere possint.

Cunradus Audiui a plerisque mulieribus quomodo pueris incunabulis lacribus varie egritudines acciderunt. nunc quippe illi puero natus apparuit curuatur nunc alteri oculus erutus. quodque maledicere mulieres quam dogque comprehense asseruerunt in toruraque recognouerunt ob inuidiam parentum se talia pueris auxilio demonum irrogasse.

Sigmundus Audiui quod confessionibus talibus per merum extortis non saturaber. quid igitur aliud rationis seu auctoritatis in medium adducis.

Cunradus Iam superius pro auctoritate in n. p. Job cognouimus quod dyabolus filios eiusdem. ventum proouocando oppressit. et mortui sunt. Dignetur itaque audire beatum Augustinum. xxi. li. de ciuitate dei ca. xvij. dum ait. Prosusque scriptum est graue iugum filios Adam a die exitus de ventre matris eorum usque in die sepulture. matrem omnium usque a deo impleri est necesse. ut ipsi paruuli per lauacrum regenerationis ab originali peccati quo solum tenebantur vinculo iam soluti multa patientes nonnulli incursum spirituum malignorum paciantur. Ecce quod Augustinus sentit pueros incursum demonum pati et. Item beatus Hieronymus ad paulam de dormitione breuissimè in epistola ait Quid cause est. ut sepe binoli et trinoli. ac vbera materna lactantes a demonio eorum puniuntur et. Ecce igitur sacra scriptura et sanctorum patrum auctoritate ostensum esse dyabolum potestatem quandoque habere corrumpendi pueros et infantes eisdemque nocendi.

Sigmundus Locuti modo sumus de infantibus. quid igitur in senibus et adultis.

Cunradus Multos vidimus senes claudicantes et contractos: qui asseruerunt ex maleficio illarum maledictarum istis istuc euenisse.

Sigmundus Quid autem sentit scriptura

Aug.
Hieron.

Lunradus In legenda sanctorum Simonis et Jude legitur. quō corā rege babilonie zaroch et Arphar malefici fuerunt constituti. qui ipsius regis oratores et rethores mutos et claudos atq; cecos effecerunt. ac visus et gressum eisdem denuo reddiderunt. ecce aperuim testimonium. q̄ malefici nocere possunt hominibus etiam senibus. ac claudos et cecos facere et rursus eosdē sanare. **Sigmundus** Vnanq; oratores quibus huiusmodi maleficia euenerunt pagani exiterunt. et in christum non crediderunt. nec signo crucis muniti fuerunt. **Ulricus** Prudenter loqueris o inclite princeps. quoniam in eadem legenda canitur. q̄ postquā dicti oratores et rethores in christum crediderunt. et per apostolos signo crucis muniti fuerunt. dicti māgi eisdem vltra nocere non poterant. quāquā magi ipsi irritati iterato eisdem nocere attēta sūt. **Lunradus** Aie aye quomodo igitur poterat dyabolus nocere Job. qui eundem grauissimo vlcere percussit. adeoq; eundē leuit. vt in fimo iacens vir suspirare potuerit. vt legitur in libro Job et tamen ipse Job erat vir sanctus in voluntate dei vt testatur scriptura ambulans. Item in legenda sancti Anthonij legitur quomodo demones eundem valde grauiter percusserunt. qui tamen vir sanctus et deo placidus fuit. ecce ergo ex his constare. demones super sanctos etiam viros potestatem nocendi eisdem habuisse. Si igitur viros sanctos. turbare potuerunt. cur igitur et alijs de quorum sanctitate nobis non constat nocere non possent. **Sigmundus** Ex his magis atq; magis hesitare incipio quid igitur sentiendum sit audire desidero. **Ulricus** Sine modo. prope finem quid sentiendum sit latius de hoc et alijs loquamur. **Sigmundus** Ex priori dubio oritur aliud. Utrum possint hominem in cōiugali statu existētem inficere et ad coeundum impotētem redere. **Lunradus** Vidimus plures puleros socios qui in coitu. paucū aut nihil valuerūt. imo qui p̄ptas v̄pores carnaliter

cognoscere nō potuerunt asserentes et maleficio hoc q̄ is cō-
 rigisse. **Sigmundus** Multi multa loquuntur
Ulricus Profecto canones in hoc consentiunt. as-
 serentes per maleficia fieri posse vt homo qui a natura frigi-
 dus non est. ad coeūdum inhabilis reddatur. itaqz in decre-
 tali spēalem titulum de frigidis et maleficiatis habemus.
 vnde **Dysmarus** etiam papa. in c. **Si per sortiaris**. xxxij.
 q. p. ait. **Si per sortiaris atqz maleficas artes occulto** Set
 nunquā dei iniusto iudicio permittente. et dyabolo prepara-
 te concubitus non sequitur. hortandi sunt. quibus ista eue-
 niunt. vt corde contrito et spiritu humilitatis. deo et sacer-
 dori de omnibus peccatis suis puram confessionem faciant
 et c. Ecce dicit enim textus preparante dyabolo concubitus
 non sequitur. Et quāuis pro decisione huius d. **ad creden-**
dum satis foret canon. quia canonum cons. **atōes** ab omni-
 bus debent approbari. vt dicitur in can. pmo. de consuetu.
 nihilominus tamen hoc idem astruunt doctores. Unde **bea-**
tus Thomas in. iij. super sententijs distin. xxxij. ait: q̄ ex
 maleficio potest quis esse impotens ad vnam. et non ad alia
 Itaqz **domin⁹ hostiens** in sūma libro. iij. rubrica. xvij. d. fri-
 gidis et maleficiatis dicit aliquando maleficiantur homi-
 nes ita q̄ redduntur per sortilegium impotentes omnibus
 preterquā vni. Aliquando etiam maleficiatur adeo vt nō
 possit cognoscere vxorem. sed omnes alias. **Sigmun-**
dus Animum meum hec mouent quia mira sunt. nam
 cum coitus a natura nobis detur admirandū certe erit quo-
 modo dyabolus cursum nature impedire nobis ignoranti-
 bus possit. **Ulricus** Nam et ego **vlricus** ad decem
 et octo annos in curia constantiensi causarum sui patronus
 aduocatus prout hodie sum. et huiusmodi causas frigidita-
 tis et maleficij in practica plures habui: vbi mulieres accu-
 sabant coram iudice maritos de impotentia coeundi.
Sigmundus Quid igitur decretū fuit in talibus

causis. ¶ **Ulricus** Decreuerunt iudices viros taliter
infectos medicis curie huiusmodi iuratis ostenderese de-
bere pro examine medicorum faciendo. ¶ **Sigmundus**
Quid inde. ¶ **Ulricus** Itaqz plures comperi p me-
dicos curie iuratos inspectos quos ipsi medici asseruerunt
natura non frigidos. sed sortilegio maleficiatos esse
¶ **Sigmundus** Et quid super huiusmodi medicorum
examine finaliter sententiarum exiit. ¶ **Ulricus**
Decreuerunt itaqz iudices partes ad triennium mutuo coha-
bitare debere opus carnis huiusmodi attendendo. quodqz
largiores in ieiunijs et elemosinis forent vt deus qui insti-
tutor est matrimonij huiusmodi maleficium ab eis auferre
dignaretur Verum quia de huiusmodi articulo opinionem
meam in fine cum precedentibus dubijs laetius declarare in-
tendo. Interim ad alia dubia te conuertere si velis poteris
¶ **Sigmundus** Quarta enim uero fuit questio.

**Utrū possint facies hominū
in alias formas imutare &c.**